

לימא תהוי תיובתא דר' יהושע בן לוי –

Shall we say that it will be a refutation to ריב"ל

OVERVIEW

The גמרא (at this point) assumed that the prohibitions in the משנה, are regarding מנחה קטנה (the later מנחה). The משנה states (regarding these prohibitions) that if one began he is not required to interrupt these activities. The גמרא asks that this seems to refute the ruling of ריב"ל who maintains that אסור לאדם שיטעום כלום קודם שיתפלל תפלת המנחה. Our תוספות explains the contradiction.

משמע ליה דאפילו התחיל מפסיק¹ מדאמר אסור לטעום² –

It is assumed by the questioner that ריב"ל meant that even if he began eating he must interrupt his meal since ריב"ל stated it is forbidden to taste. Therefore our משנה refutes this ruling because it states מפסיקין אין התחילו.

תוספות asks:

ואם תאמר לוקי מתניתין בהתחיל בהיתר³ –

And if you will say; let us establish our משנה in a case where they began to eat legally (while ריב"ל is discussing a case where he began to eat illegally as he clearly states תפלת המנחה [when it is forbidden to eat]) –

ואם התחילו מפסיקין the ruling is, nevertheless if one began בהיתר, there is no requirement to be מפסיק:

דאשכחן גבי הבדלה (ערבי פסחים דף ק,א) דקאמר נמי כי האי לישראל –

For we find regarding הבדלה that the גמרא also uses the same expression -

אסור לאדם לטעום⁴ כלום קודם שיבדיל –

‘it is forbidden for a person to taste anything before he makes הבדלה -

ואפילו הכי משמע אם התחילו בהיתר אין מפסיקין –

¹ This justifies the questioner's assumption that our משנה refutes the ruling of ריב"ל; for our משנה maintains that אפילו התחילו אין מפסיקין, while the reading in ריב"ל indicates that he maintains that even if you are required to be מפסיק.

² It would seem that תוספות infers this (that ריב"ל maintains that מפסיקין even if התחילו) from the usage of the word אסור (instead of לא יאכל). See footnote # 4. See however תוס' הרא"ש that תוספות derives it from יטעום.

³ Our משנה which states מפסיקין אין התחילו is discussing where they began בהיתר before the זמן of מנחה. ריב"ל is discussing a case where they began eating after מנחה (קטנה), while (קטנה) אין מפסיקין and therefore זמן מנחה.

⁴ In our texts it reads 'שיאכל' (not שיטעום). [See footnote # 2.]

And nevertheless it seems that if they began eating legally they are not required to interrupt their meal for הבדלה. תוספות proves his point -

דקאמר התם⁵ הכי אמר רב הבדלה אינה קובעת⁶ –

For the גמרא states there; this is what רב ruled; הבדלה does not affix a time limit -

והני מילי דקבעי ואכלי אבל אתחולי מעיקרא לא מתחלינן⁷ –

And this is valid if they were already settled and eating (before הבדלה) **but to initially begin one is not permitted;** this would seem to resolve the contradiction between our משנה and the ruling of ריב"ל; why is there a refutation?!

answers: תוספות

ויש לומר דאם התחילו אין מפסיקין –

And one can say; that the expression of 'and if they began מפסיקין' - משמע ליה אפילו התחילו באיסור⁸ כדפירש⁹ במתניתן:

Indicates that even they began illegally (they are not required to interrupt) **as [I] explained in the משנה.**

SUMMARY

אין מפסיקין (באיסור) maintains that ריב"ל initially assumed that our משנה states that even if התחילו באיסור nevertheless מפסיקין maintains that even

THINKING IT OVER

אם התחילו אין מפסיקין states which משנה initially assumed that our משנה states that even if התחילו באיסור nevertheless מפסיקין concludes that תוספתא means if התחילו בהיתר; however תוספתא concludes that אין מפסיקין even if התחילו באיסור. What is the logic behind each approach?

⁵ פסחים קה,א.

⁶ This means that one is not required to interrupt his שבת meal if it extends past the time of הבדלה.

⁷ This indicates that even though one is not permitted to eat anything before one makes הבדלה (similar to the ruling of ריב"ל that one may not eat once מנחה הגיע זמן מנחה), nevertheless if one began eating בהיתר (before the time of הבדלה), one may continue eating even after the time of הבדלה has arrived, the same should apply to the ruling of ריב"ל that if one began eating before מנחה, he is permitted to continue eating even after the time of מנחה in accordance with our משנה that אין מפסיקין (בהיתר) ואם התחילו (בהיתר) so there is no refutation to the ruling of ריב"ל.

⁸ However the ruling of ריב"ל that איסור שיטעום indicates that even if התחילו nevertheless מפסיקין, as mentioned previously.

⁹ See כדפירשנו גירסא (footnote # 8). It would seem more appropriate that the גירסא should be ואם ואם.